

OTSUS

07.10.2011.a nr 5.1-5/11-024

Koondumisele nr 14/2011 Eesti Energia Aktsiaselts / Osäühing Pogi loa andmine**Koondumine**

25.08.2011.a esitas Eesti Energia Aktsiaseltsi (edaspidi Eesti Energia) esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt kavatseb Eesti Energia omandada enamusosaluse Osäühingus Pogi (edaspidi Pogi). Vastavalt 07.10.2011.a sõlmitud osade müügilepingule omandab Eesti Energia valitseva mõju Pogi üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 25.08.2011.a ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Eesti Energia ja Pogi.

Eesti Energia (registrikood 10421629) on Eestis registreeritud äriühing, mis on energiaettevõtja, kes pakub klientidele terviklikke energialahendusi alates elektri, soojuse ja kütuse tootmisest kuni müügi, teeninduse ja energiaga seotud lisateenusteni. Eesti Energia tegutseb Baltimaades, Soomes ja Jordaania.

Eesti Energiaga samasse kontserni kuuluvad alljärgnevad olulisemad ettevõtjad:

- Eesti Energia Narva Elektri jaamad AS;
- Narva Soojusvõrk AS;
- Eesti Energia Õlitööstus AS;
- Eesti Energia Tehnoloogiatööstus AS;
- Eesti Energia Testimiskeskus OÜ;
- Eesti Energia Elektrotehnika ja Automaatika AS;
- Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ;

- Eesti Energia Võrguehitus AS;
- Televõrgu AS;
- Enefit Outotec Technology OÜ;
- Eesti Energia Tabasalu Koostootmisjaam OÜ;
- Eesti Energia Kaevandused AS;
- Orica Eesti OÜ;
- Eesti Energia Elektritööd AS;
- OÜ Aulepa Tuulepargid;
- SIA Enefit;
- Solidus Oy;
- Oil Shale Energy of Jordan;
- Nordic Energy Link.

Pogi (registrikood 10078240) põhitegevusalaks on soojusenergia tootmine. Pogi tegeleb ka järgnevate teenuste osutamisega:

- soojuse jaotamine;
- veetrasside ehitus;
- kanalisatsioonitrasside ehitus;
- võrkude hooldamine;
- soojusseadmete hooldamine;
- kütteseadmete paigaldus;
- küttesüsteemide ja -võrkude ehitustööd.

Pogi põhitegevuse piirkonnaks on Paide linn. Pogi omab [...]%-list osalust Paide Elektri jaam OÜ-s, kuid nimetatud ettevõtja [...] kuulub tehingu toimimise järgselt likvideerimisele.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 391 200 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 1 917 350 eurot.

Ettevõtjate 2010.a käive Eestis oli kokku üle 6 391 200 euro ja mõlema koondumise osalise käive ületas 1 917 350 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Eesti Energia ja temaga samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad tegelevad alljärgnevate tegevustega:

- elektrienergia, soojusenergia, võrguteenuse ning energiaga seotud lisateenuste müük;
- elektrienergia ja soojusenergia tootmine ning energiakaubandus;
- põlevkivi kaevandamine ja põlevkivimaardlate tööstuslik arendamine;

- põlevkiviõli tootmine ja müük, põlevkivist elektrienergia ja soojusenergia tootmine ning müük, põlevkivitöötlemise ja tehnoloogia arendamine ning müük;
- tööstuslike tehnoloogiate ja seadmete arendamine, tootmine ja müük.

Pogi tegeleb põhiliselt soojusenergia tootmise, jaotamise ja müügiga Paide linnas.

Seega mõlemad koondumise osalised nii Eesti Energia kui Pogi tegelevad soojusenergia tootmise, jaotamise ja müügiga.

Soojusenergia tootmist ja selle kaugküttevõrgu kaudu jaotamist ja lõpptarbijale müümist, kui üksteisega vertikaalselt seotud tegevusi, võib nimetada ühtseks kaugkütteteenuseks.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Kuigi Eesti Energia kontserni kuuluvad ettevõtjad toodavad samuti soojusenergiat, asub nende ja Pogi soojusenergia tootmine erinevates geograafilistes piirkondades, Eesti Energia Narvas ja Auveres ning Pogi Paides. Seega ei ole soojusenergia tootmise puhul tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Soojuse jaotamine ja müük toimub koondumise osaliste poolt kaugküttevõrkude kaudu, mis samuti asuvad erinevates võrgupiirkondades. Pogi osutab teenust Paide linnas ning Eesti Energiaga samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad osutavad teenust Tallinnas ja Narvas. Seega ei ole ka soojusenergia jaotamise ja müügi puhul tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ja mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Kuna üks Pogi poolt opereeritavatest katlamajadest kasutab kütusena kütteõli (sh põlevkiviõli), on käesoleva koondumise puhul soojusenergia tootmisega vertikaalselt seotud tegevusalaks soojusenergia tootmiseks kasutatavate vedelkütuste tootmine ja hulgimüük. Nimetatud kaubaturul tegutseb Eesti Energia kontserni kuuluv ettevõtja Eesti Energia Õlitööstus AS, mis toodab põlevkiviõli. Põlevkiviõli tootmine ja hulgimüük ning soojuse tootmine on küll vertikaalselt seotud tegevusalad, kuid Eesti Energia Õlitööstus AS-i osatähtsus kütteõlide tootmise ja hulgimüügi kaubaturul on marginaalne ning oluliselt väiksem kui 25%. Seega ei ole käesoleva koondumise puhul tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

KonkS § 13 lg 2 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ka eri- või ainuõigust või olulist vahendit omav ettevõtja.

Kaugkütte puhul on tegemist eriseadusega reguleeritud valdkonnaga – vastavalt kaugkütteseadusele määrab kaugkütte piirkonnad oma haldusterritooriumi piires kohaliku omavalitsuse volikogu ning soojusettevõtja peab soojuse piirhinna igale võrgupiirkonnale kooskõlastama Konkurentsiametiga.

Koondumuse osalised on osutanud kaugkütteteenust geograafiliselt erinevates piirkondades – Pogi osutab Paide linnas ning Eesti Energia - Tallinnas ja Narvas. Soojusenergia ostjatel ei ole võimalik ühe võrgustiku olemas olul valida teist kaugkütteteenust osutavat ettevõtjat, kuna dubleeriva võrgustiku ehitamine ei ole majanduslikult otstarbekas. Seega on kaugkütteteenust osutavad ettevõtjad, sh koondumise osalised, juba olemuslikult loomulikke monopoli omavad ettevõtjad, kes tegutsevad valdkonnas, kus konkurentsi toimimine ei ole üldjuhul võimalik.

Konkurentsiamet on seisukohal, et käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentiolukorda ega ettevõtjate seisundit kaugkütte müügi valdkonnas Paide linnas. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

anda luba Eesti Energia Aktsiaseltsi ja Osäühingu Pogi koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Märt Ots
Peadirektor

*Konkurentsiameti 07.10.2011.a otsuse nr 5.1-5/11-024 ära kiri
on samane originaaliga.*

/Svetlana Ljutova/ 20.10.2011.a